

Muistio 4/2023
19.12.2023

TURVALLISUUSTEKNIIKAN NEUVOTTELUKUNTA
PROSESSIJAOSTO

Aika: 7.12.2023, klo 12.31 – 13.56
Paikka: Teams-verkkokokous

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Pauliina Kanerva (TEM) avasi kokouksen klo 13:00 ja totesi sen asianmukaisesti koolle kutsutuksi. Todettiin myös läsnäolijat.

Pj. totesi kyseessä olevan toimikauden viimeinen kokous. Prosessijaoston toimintakertomus tältä toimikaudelta valmisteltaisiin sihteeristön toimesta, kun saadaan ohjeistus ja hyväksyttäisiin kirjallisella menettelyllä.

Osallistuja	Läsnä	Osallistuja	Läsnä
Pauliina Kanerva (pj.)	x	Mirja Palmén	x
Tero Järvenpää (siht.)	x	Taru Reinikainen	x
Miina Grönlund	x	Tina Sammi	
Tanja Heinimaa	x	Mervi Satta	x
Kati Hietämäki	x	Kalle Seppänen	
Jyrki Kangasmäki		Mari Suominen	x
Renja Rasimus	x	Jari Suoninen	
Mira Leinonen		Annika Svahn	x
Kirsi Levä		Sari Tuhkunen	x
Sami Nikander		Jenni Uljas	x
Harri Järvelin		Tarja Virkkunen	x
Kirsi Kyrkkö	x	Reetta Orsila	x
Lauri Wilenius	x		

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. Ajankohtaista TEMissä

TEMin edustajat Pauliina Kanerva (pj.), Lauri Wilenius ja Tarja Virkkunen esittelivät ajankohtaisia aiheita, joiden aihealueet käsittelivät EU-sääntelyn kansallista toimeenpanoa ja ns. yhden luukun hankkeita sekä aluehallintouudistusta. Esityksissä kerrattiin edellisissä kokouksissa mainittujen säädösmuutosten tilanteet. Yleisesti todettiin, että EU-sääntelyssä on käynnissä useita aloitteita eri sektoreilla. Esityksestä poimittuna keskeiset päivitykset edellisen kokouksen ajankohtaisiin asioihin:

- F2 ja F3 luokkiin kuuluvia pyroteknisiä tuotteita koskevan kansalaisaloitteen pohjalta käynnistynyt TEM:n selvitystyö ilotuliteturvallisuuden parantamiseksi ja ilotulitehaittojen vähentämiseksi on edennyt sidosryhmille 15.11 pidettyyn kuulemistilaisuuteen.
- Yleisen tuoteturvallisuusasetuksen ((EU) 2023/988, GPSR) kansallisessa täytäntöönpanossa on havaittu joitain muutostarpeita.
- EU:n resilienssiä ja häiriönsietokykyä kehittävien säädösmuutosten kansalliset, poikkihallinnolliset lainsäädäntöhankeet ovat edistyneet. SM:n vastuulla olevan CER-direktiivin täytäntöönpano-hankkeen osalta HE-luonnos olisi mahdollisesti lähdössä lausuntokierrokselle vuodenvaihteen tienoilla. LVM:n vastuulla olevan NIS 2-kyberturvallisuusdirektiivin täytäntöönpano on edennyt nopeammin ja HE-luonnos on jo lausuntokierroksella. Näiden täytäntöönpanon aikataulu vaikuttaa myös kemikaaliturvallisuuslain turvauhia koskevien säädösmuutosten etenemiseen ja sisältöön.
- EU pääsi marraskuussa 2023 alustavaan sopuun EU:n kriittisiä raaka-aineita koskevasta säädöksestä (asetus ja tiedonanto kriittisistä raaka-aineista – KOM asetusehdotus).
- NS. yhden luukun palvelujen hankkeelle on perustettu omat www-sivut, [Yhden luukun palvelut - Ympäristöministeriö](#), joista hankkeen etenemistä voi seurata.
- Valtionvarainministeriön valtion aluehallinnon uudistamisen lainsäädäntöhanke etenee. Tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä ja sujuvoittaa lupaprosesseja. Muutoksen seurauksena tulisi uusi virasto, jossa ympäristöön liittyvät lupa- ja valvontatehtävät muodostaisivat yhden yhtenäisen kokonaisuuden. Uuden mallin mukaisen aluehallinnon on määrä käynnistyä 2025-2026 aikana.
- Esitys on Tiimerissä.

5. Ajankohtaista Tukesissa

Kati Hietamäki (Tukes) esitteli ajankohtaisia aiheita. Esityksen teemoina olivat kemikaalilaitosten sekä maa- ja biokaasukohteiden valvonta vuonna 2023 sekä Tukesin PROTO-projektin tilanne. Tukesilla on ollut vuodelle 2023 yhteensä 380 kpl kemikaalilaitostarkastusta, joista 250 kpl kemikaalilaitoksiin, 80 kpl räjähdekohteisiin ja 50 kpl nestekaasulaitoksiin. Maa- biokaasu ja LNG -laitostarkastuksia on tehty 30 kpl ja lupahakemuksia on käsitelty 49 kpl. LNG:n osalta Inkoon laivaterminaalin laajennushakemus on käsitelty ja Baltic Connector -kaasuputkivaurion tilannetta on seurattu. Maankäyttö-, YVA, ja ympäristölausuntoja on annettu tähän saakka 210 kpl. Vetylaitosten suunnittelusta on pidetty paljon ennakkoneuvotteluja, mutta uusia lupahakemuksia on tullut vasta 2 kpl.

Tukesin strategiassa vastuullisuus ja tieto ovat pääpainopisteitä. Kemikaalilaitosvalvonnassa on vuonna 2023 yhtenä teemana ollut selvittää ennalta valittujen yritysten vastuullisuuskäsitteiden soveltamista toiminnassaan. Muita vuoden 2023 valvontateemoja ovat olleet prosessiturvallisuuskriittiset laitteet ja niiden kunnossapito sekä turvauhiin varautuminen. Vastauksista julkaistaan yhteenveto vuonna 2024.

Tukesin PROTO-hanke (prosessiturvallisuusjärjestelmäprojekti) on valmistunut ja Tukes järjestää 11.12.2023 klo 12-16 ensimmäisen verkkokoulutuksen toiminnanharjoittajille. Koulutukseen voi ilmoittautua [tästä linkistä](#).

Hietamäki totesi lopussa, että Tukesin vetyopas on ollut lausuntokierroksella ja se on jaettu myös TENKin jaostoille. Julkaisu on vuoden 2023 lopussa tai 2024 alussa.

Esitys on Tiimerissä.

6. Ajankohtaisia asioita kentältä

Renja Rasimus (YM) piti esityksen alueidenkäyttölain uudistuksesta ja uuden akkuasetuksen toimeenpanosta. Poimintoja esityksistä:

Alueidenkäyttölaki

- Maankäyttö- ja rakennuslaki jakautuu jatkossa uusiin lakeihin, joita ovat: rakentamislaki, alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki sekä yhdyskuntarakentamislaki.
- Alueiden käyttölain uudistamista valmisteleva työryhmä on asetettu ja hankkeen tietoja voi seurata linkistä [Hallituksen esitys uudeksi alueidenkäyttölainsi - Ympäristöministeriö](#).
- Nyt aloittaneen työryhmän tehtävänä on valmistella ehdotus uudeksi alueidenkäyttölainsi hallituksen esityksen muotoon. Alueidenkäyttölain uudistaminen sovitetaan yhteen valtion aluehallinnon uudistamisen ja ns. yhden luukun palveluja koskevien hankkeiden kanssa osana kaavoitus-, lupa- ja valitusprosessien sujuvoittamista ja nopeuttamista.
- Hallitusohjelmaan on tehty useita alueidenkäyttölakia koskevia kirjauksia. Kirjauksissa on huomioitu mm. kaavoitusprosessien sujuvoittaminen, aloite- ja kumppanuuskaavoitustoiminta maanomistajien osalta, teollisuuspuistojen kaavoitusmahdollisuus investointien tehostamiseksi, ilmastonmuutoksen torjunta sekä muita Suomen turvallisuutta ja huoltovarmuutta ylläpitäviä näkökulmia.
- Alueidenkäyttölain lisäksi maankäyttö- ja rakennuslaista on jo lohkaistu osuus uudeksi rakentamislainsi sekä tullaan lohkaisemaan osuudet yhdyskuntakehittämislainsi sekä -rakentamislainsi. Näiden kahden lain valmistelu ollaan myös parhaillaan aloittamassa erillisessä työryhmässä.
- Puheenjohtaja Kanerva totesi, että prosessijaoston toimialan kannalta on keskeistä, miten lakimuutoksessa huomioidaan kaavoitusprosessit olemassa olevien teollisuuslaitosten lähelle.

Akkuasetus

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1542 akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista on astunut voimaan 17.8.2023 ja sen soveltaminen alkaa pääosin 8.2.2024. Ympäristöministeriö asetti virkamiestyöryhmän tukemaan EU:n akkuasetuksen täytäntöönpanoa (toimikausi 8/2023 -8/2025) ja valtioneuvoston hankeikkunasta (<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM005:00/2023>) voi seurata toimeenpanon tilannetta.
- Työryhmän tehtävänä on asetuksen toimeenpanon ja kansallisella tasolla päätettävän lainsäädännön valmistelun lisäksi koordinoita tarvittavien viranomaisten sekä sidosryhmien kuulemista, tiedottamista ja viestintää.
- Akkujen turvallisuus on nousemassa vahvasti huomioitavaksi asiaksi. Asetuksen avulla on pyritty säätämään EU:n alueelle yhdenmukaiset säännökset akkujen koko elinkaaren ajalle.

- Puheenjohtaja totesi, että aihealue on tärkeä ja ajankohtainen, mutta edelleen tarvitaan paljon selvitystyötä ennen kansalliseen lainsäädäntöön päättymistä.
- Tanja Heinimaa (Tukes) lisäsi, että EU-jäsenmaiden yhteistyössä on päädytty pitämään akut erillään Seveso-direktiivin mukaisesta valvonnasta ja luvittamisesta. Akkujen varastointiin ja käsittelyyn liittyvien riskien arvioiminen on todella tärkeää, mutta Tukes Seveso-viranomaisena ei luvita akkujen varastointia ja käsittelyä.

Esitykset löytyvät Tiimeristä.

7. Muut esille tulevat asiat

Kirsi Kyrkkö (STM) kertoi sosiaali- ja terveysministeriössä kehittelyssä olevasta hankkeesta *työpaikan altisteet -verkosto*. Ministeriössä on havaittu tarve kehittää ohjeistusta ja opastusta työpaikkojen altisteiden tunnistamiseksi. Alustavan verkoston on suunniteltu koostuvan työturvallisuuskeskuksen, työterveyslaitoksen ja työsuojeluhallinnon yhteistyöverkostosta, mutta myös Tukesin osallistumista toivotaan. Hankkeen tausta-ajatuksena on Vision Zero -malli, jolla vähennettäisiin työpaikkojen kemiallisten, biologisten ja fysikaalisten altistumien määrää.

Puheenjohtaja Kanerva totesi TENKin toimikauden olevan päättymässä. TENK:n pääsihteeri järjesti palautekyselyn, joka lähetettiin neuvottelukunnan jäsenille ja varajäsenille sekä jaostoihin kuuluville. Vastauksia saatiin 28 kpl. Arvosanoina TENKin toiminta sai hyvää palautetta, mutta esiin oli nostettu myös kehitystarpeita toiminnassa sekä TENKin ja jaostojen rooli säädösten valmistelussa. TEM ja Tukes tulevat myöhemmin arvioimaan tuloksia tarkemmin. Samalla arvioidaan neuvottelukuntatyön uudistamistarpeita. Uuden neuvottelukunnan nimeämisestä ollaan aikanaan yhteydessä, mutta nimeämispyyntöjä ei kannata odottaa heti vuoden alussa. Tukes voi mahdollisesti ennen neuvottelukunnan perustamista järjestää toimialalle foorumeita yhteistyön ylläpitämiseksi.

8. Seuraavat kokoukset

Kokouksia ei ole enää tällä toimikaudella.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti lopuksi jäsenistöä kuluneesta toimikaudesta ja päätti kokouksen klo 13:56.

JAKELU

Prosessijaoston jäsenet ja asiantuntijat
TENKin jaostojen sihteerit